

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering	30 maart 2023
Voorstelnummer	D371045
Datum raadsvoorstel	7 februari 2023
Portefeuillehouder(s)	E. Briët
Commissie	ARC
Datum commissie	16 maart 2023
Soort agendering	
Agendapunt	
Team	BOR - BenB en gemeentelijk eigendom
Opsteller	Simon Zijlstra
Datum B&W besluit	7 februari 2023
Bijlagen:	Rapport maatregelen- en investeringsplan beschoeiingen en oevers gemeente Bergen d.d. 25 november 2022

Onderwerp : Maatregelen- en investeringsplan beschoeiingen en oevers
gemeente Bergen 2023-2036

Voorgesteld besluit

- de rapportage "Maatregelen- en investeringsplan beschoeiingen en oevers gemeente Bergen" (d.d. 25 november 2022) vast te stellen
- bijgevoegde begrotingswijziging vast te stellen.

Geheimhouding

Geheimhouding Ja Nee

RAADSVORSTEL

INLEIDING

Reparaties en vervangingen van beschoeiingen werden in de gemeente Bergen tot voor kort op ad hoc basis uitgevoerd. Hierdoor is achterstallig onderhoud ontstaan. Om grootschalige instortingen van de beschoeiingen te voorkomen, is het van belang om planmatig de beschoeiing te vervangen. Het domein Beheer Openbare Ruimte heeft een onderzoek uit laten voeren om meer inzicht te verkrijgen in de vervanging van de beschoeiingen van de gemeentelijke watergangen te Bergen voor de periode 2023-2036. In een rapportage, Maatregelen- en investeringsplan beschoeiingen en oevers Bergen d.d. 25 november 2022, is beschreven op welk moment bepaalde beschoeiing vervangen moet worden, welk type beschoeiing of natuurvriendelijke oever het betreft met de bijbehorende kosten voor de periode 2023-2036. Ook is duidelijk gemaakt welke gemeentegrond, grenzend aan watergangen, door particulieren in gebruik is genomen.

INVLOED KADERS OP KEUZERUIMTE

De Keur en Legger Wateren van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) zijn van toepassing. In de Keur staan de regels die het hoogheemraadschap hanteert bij de bescherming van waterkeringen, watergangen en bijbehorende kunstwerken. In de Legger staat waar de Keur van toepassing is. De juridische grondslag komt uit de Waterwet, Waterschapswet en Waterverordening.

De Waterwet regelt in hoofdzaak het beheer van watersystemen, waaronder waterkeringen, oppervlaktewater- en grondwaterlichamen. De wet is gericht op het voorkomen dan wel beperken van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, de bescherming en verbetering van kwaliteit van watersystemen en de vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen. Beschoeiing speelt een belangrijke rol in het functioneren van het watersysteem.

TOELICHTING OP HET VORSTEL

Alle beschoeiingen in de gemeente Bergen zijn in 2012 geïnteriseerd. In 2022 zijn deze gegevens geactualiseerd en compleet gemaakt om een maatregelen- en investeringsplan te kunnen opzetten. Het projectgebied beslaat de gemeente Bergen. Binnen de gemeente Bergen ligt een zevental dorpskernen waarbinnen in 2012 in totaal 332 objecten met en zonder beschoeiingen zijn gespecificeerd. Oevers en/of beschoeiingen die in het onderzoek van 2012 niet zijn benoemd zijn niet meegenomen in deze rapportage. De gespecificeerde objecten uit het onderzoek van 2012 zijn in dit onderzoek verder verdeeld zodat er nu, in 2022 er 687 delen oever zijn.

Het is niet noodzakelijk dat alle beschoeiingen in de gemeente Bergen worden vervangen. Sommige beschoeiingen zijn van particulieren of zijn nog in goede staat. Andere oevers hebben geen beschoeiing.

Om de staat van de beschoeiing te monitoren, worden periodieke inspecties uitgevoerd door een deskundig bedrijf. Op basis van deze inspecties wordt een nauwkeurige prioritering van de te vervangen beschoeiing gemaakt. De inspectie wordt 1x per 6 jaar uitgevoerd. De eerste inspectieronde vindt plaats in 2023. Met dit plan wordt een bijdrage geleverd aan een goede waterkwantiteit (doorstroming) en aan een klimaatbestendige en waterrobuuste leefomgeving. Een planmatige aanpak voorkomt dat, ook met de verwachte toename van hevige neerslag, de onderhoudskosten binnen de planperiode hoger uitvallen.

DOOR HET COLLEGE OVERWOGEN ALTERNATIEVEN

Een alternatief is om reparaties en vervangingen van beschoeiingen op ad hoc basis uit te blijven voeren. Hierdoor neemt het achterstallig onderhoud toe en daarmee de kans op grootschalige instortingen van de beschoeiingen.

REGIONALE SAMENWERKING EN COULEUR LOCALE

Voor een goede doelmatige uitvoering van het onderhoud van het (stedelijk) water stemmen de gemeente en het hoogheemraadschap hun werkzaamheden af. De gemeente als beheerder van de fysieke buitenruimte en vanwege de lokale kennis, het hoogheemraadschap als waterbeheerder.

RISICO'S

Het is bekend dat op verschillende plaatsen gemeentegrond die ligt tussen de gemeentelijke watergangen en het aangrenzende particuliere eigendom door bewoners in gebruik is genomen. In het onderzoek van 2012 is in kaart gebracht waar oneigenlijk gebruik gemaakt wordt van gemeentegrond. Deze gegevens zijn echter al iets gedateerd. Op basis van onderzoek uitgevoerd door de gemeente en met behulp van de kadastrale kaart is de inventarisatie tussentijds aangepast naar een situatie van 2018. De kadastrale kaart is de meest actuele van de 3 bronnen en is leidend bij het aanpassen van de inventarisatie. Indien uit de kadastrale kaart blijkt dat er grond is aangekocht, wordt dit stuk grond niet langer als oneigenlijk gebruik bestempeld. Wanneer geen nieuwe informatie uit de kadastrale kaart te verkrijgen is, is de beschikbare informatie leidend. In totaal zijn er 39 delen beschoeiingen waar particulieren gemeentegrond in gebruik hebben genomen. Dit komt neer op circa 1.130 meter beschoeiing. Het risico houdt in dat het voor de gemeente lastiger is om de beschoeiing te inspecteren en te vervangen. Op korte termijn is er geen beleid is met betrekking tot het innemen van gemeentegrond door particulieren. Vanwege onze gemeentelijke zorgplicht en voor het functioneren van het watersysteem wachten we dit niet af, maar nemen we de nodige maatregelen volgens het maatregelen- en investeringsplan beschoeiingen en oevers. Onder "Financiën" wordt hier op ingegaan.

FINANCIËN

De verwachte kosten voor het vervangen van de beschoeiing zijn bepaald aan de hand van daadwerkelijke kosten van uitgevoerde beschoeiingswerken van de afgelopen jaren binnen de BUCH en o.b.v. de raamovereenkomst vervangen beschoeiingen BUCH-gemeente. In 2022 zijn de eenheidsprijzen met 12,5% toegenomen. Er is van uitgegaan dat deze kosten in 2023 gelijk blijven.

De kosten voor het vervangen van beschoeiingen op locaties waar particulieren oneigenlijk gebruik maken van gemeentegrond zijn hoger dan de verwachte kosten op het openbaar terrein. Doordat deze gemeentegrond in gebruik is genomen kan deze niet langer gebruikt worden om toegang te verkrijgen tot de beschoeiingen met als doel onderhoud uit te voeren. Er zullen extra kosten gemaakt moeten worden om op de locaties waar particulieren oneigenlijk gebruik maken van gemeentegrond de beschoeiing te kunnen gebruiken. Voor de meerkosten hanteert het adviesbureau €135/m¹ bovenop de reguliere vervangingskosten.

Om in 14 jaar alle beschoeiingen te vervangen moet er gemiddeld per jaar ongeveer 567 meter vervangen worden. Om de vervangingskosten gelijkmatig te verdelen is er een optimalisatie uitgevoerd. Hierbij is zoveel mogelijk rekening gehouden met de fasering. Zo worden naastgelegen beschoeiingen gelijktijdig vervangen. Onderstaand overzicht geeft het benodigd budget weer in de periode 2023-2036. Jaarlijks wordt een investering aangemaakt voor deze werkzaamheden.

Jaar	Beschoeiing [m]	Kosten voor het vervangen [€]	Voorbereiding en toezicht [€]	Inspectie beschoeiingen [€]	Meerkosten oneigenlijk gebruik [€]	Totaal [€]
2023	624	120.565	5.000	20.000	0	145.565
2024	565	105.090	5.000		12.960	123.050
2025	563	116.195	5.000		0	121.195
2026	578	107.510	5.000		0	112.510
2027	627	101.290	5.000		19.575	125.865
2028	853	111.170	5.000		0	116.170
2029	550	81.010	5.000	15.000	17.685	118.695
2030	481	96.205	5.000		22.545	123.750
2031	909	78.360	5.000		7.425	90.785
2032	1.139	74.565	5.000		18.495	98.060
2033	473	80.540	5.000		0	85.540
2034	174	71.515	5.000		0	76.515
2035	189	77.680	5.000	15.000	0	97.680
2036	204	83.845	5.000		0	88.845
TOTAAL	7.929	1.305.540	70.000	50.000	98.685	1.524.225

Voorgesteld wordt in bijgevoegde begrotingswijziging om de kredieten te verwerken in de meerjarenbegroting. In het volgende overzicht is het verloop van de jaarlijkse kapitaallasten weergegeven voor de periode 2023-2027. De beschoeiingen worden in 40 jaar afgeschreven

beschoeiingen		40 jaar					
	invest. Nummer	budget	afschrijving				
			2023	2024	2025	2026	2027
2023	7240271	€ 146.000,00	€ -	€ 3.650,00	€ 3.650,00	€ 3.650,00	€ 3.650,00
2024	7240281	€ 123.000,00			€ 3.075,00	€ 3.075,00	€ 3.075,00
2025	7240291	€ 121.000,00				€ 3.025,00	€ 3.025,00
2026	7240301	€ 113.000,00					€ 2.825,00
2027	7240311	€ 126.000,00					
	6240000	Totaal	€ -	€ 3.650,00	€ 6.725,00	€ 9.750,00	€ 12.575,00

DUURZAAMHEID

Tijdens een eerder uitgevoerde inventarisatie zijn binnen de bebouwde kom van Bergen zes locaties als kansrijk bestempeld voor de aanleg van natuurvriendelijke oevers. Deze locaties zijn inmiddels als zodanig ingericht. Deze oorspronkelijke zes locaties zijn door de gemeente aangevuld met extra locaties. Het totaal aantal m1 natuurvriendelijke oevers komt hiermee op 2.257 m. Er is onvoldoende informatie beschikbaar om nieuwe locaties voor natuurvriendelijke oevers aan te wijzen.

Natuurvriendelijke oevers sluiten aan op het beleidsplan "Op weg naar klimaatadaptieve en natuurinclusieve gemeenten", dat in het eerste kwartaal van 2023 aan de raad wordt voorgelegd. Dit type oevers biedt voordelen voor de biodiversiteit. Als beschoeiingen aangelegd worden, dan wordt ook gekeken naar mogelijke natuurinclusieve maatregelen zoals nevengeulen achter de beschoeiing of eendentrappen.

Ook wordt aangesloten op de pijler Circulaire economie: Het is belangrijk dat er duurzaam en mogelijk gerecycled materiaal gebruikt wordt dat lang meegaat.

PARTICIPATIE

Specifieke belanghebbenden, zoals hengelsportverenigingen, bewoners aan het water, volkstuinten aan het water, recreatievaart en padde-werkgroepen zijn bekende gesprekspartners van de gemeente. Als werkzaamheden worden uitgevoerd, kunnen de gebiedsregisseurs een rol spelen om de juiste verbindingen tot stand te brengen tussen de belanghebbenden. Ook maakt de gemeente gebruik van aankondigingen in de lokale media. Omwonenden worden schriftelijk op de hoogte gebracht van de werkzaamheden.

UITVOERING, PLANNING EN ORGANISATIE

De planning van de gemeentelijke baggerwerkzaamheden is gebaseerd op het rapport Maatregelen- en investeringsplan beschoeiingen en oevers gemeente Bergen d.d. 25 november 2022. Gemeente Bergen evalueert periodiek de werkzaamheden.

BIJLAGEN

Rapportage 'Maatregelen- en investeringsplan beschoeiingen en oevers gemeente Bergen' (d.d. 25 november 2022)

ACHTERLIGGENDE DOCUMENTEN

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Bergen

mr. M.N. (Martijn) Schroor
secretaris

L.Hj. (Lars) Voskuil
burgemeester